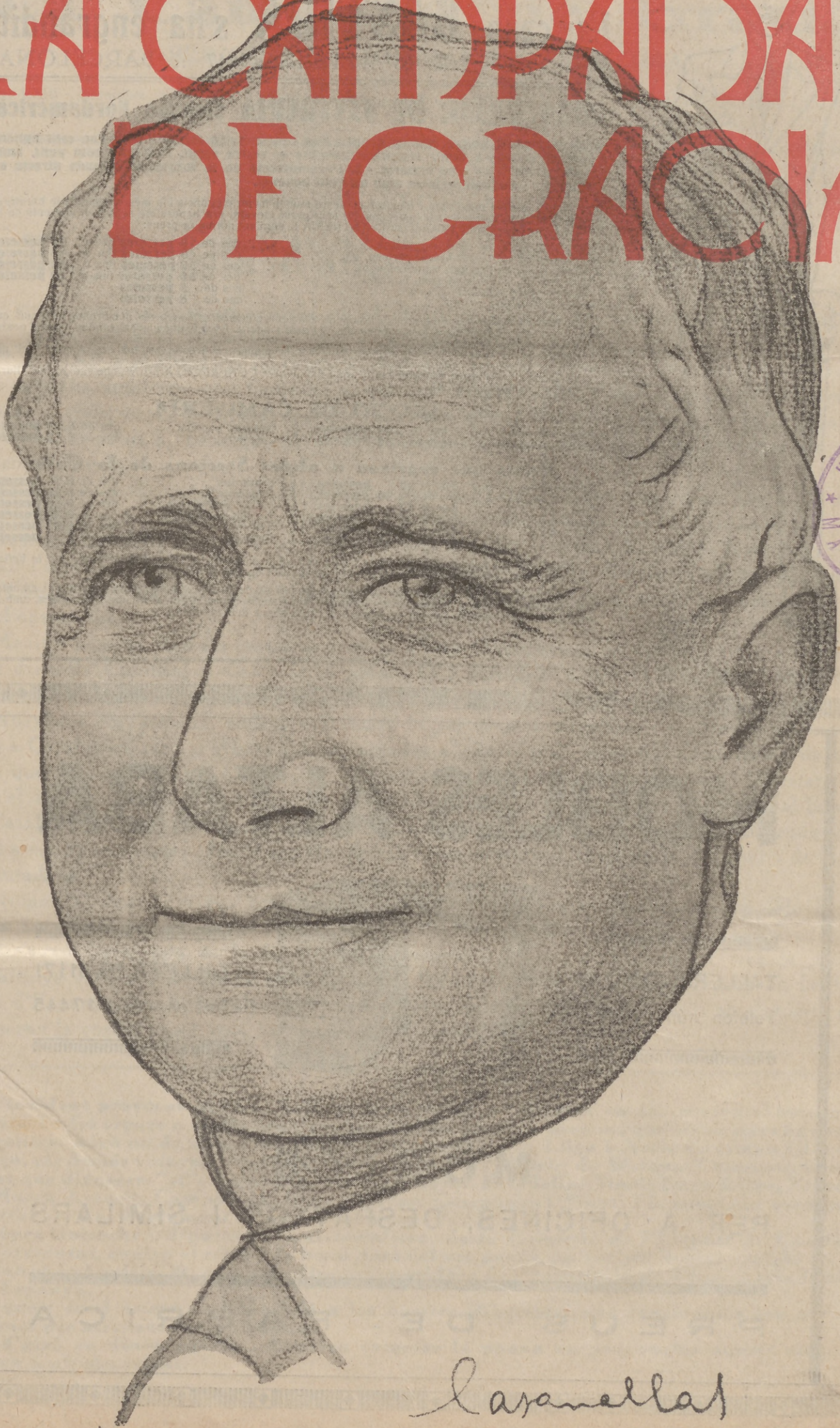

LA CAMPAÑA DE GRACIA

2286

Lavanellas

La casa **BASTIDA** s'ha engrandit

Passeig de Gràcia, 18 :: Telèfon 15247 :: BARCELONA

GRAN BASAR DE SASTRERIA Sistema Nordamericà

El secret del nostre èxit és degut a tres raons: 1. La fórmula d'un nou estil aplicat a l'art del vestit. - 2. Tenir sempre disponible el vostre vestit, tant gran com petit, amb gustos seriosos i en gran fantasia. - 3. L'organització de la fabricació i venda directa al comprador i escrupolosament amb un petit benefici.

Som els que va implantar i facilitar el vestit amb la major elegància i la més incompetent baratura, evitant acudir als sastres de mida que, amb els seus preus elevats, era impossible seguir els corrents de la moda. Oferim en la nostra SECCIÓ DE SASTRERIA la següent norma de preus:

Vestits confeccionats, tipus reclam.	des de 10 pessetes fins a 30 pessetes
Vestits confeccionats, qualitat superior.	des de 40 pessetes fins a 75 pessetes
Vestits a mida, en qualitats econòmiques.	des de 30 pessetes fins a 60 pessetes
Vestits a mida, gèneres de gran fantasia.	des de 50 pessetes fins a 100 pessetes
Pantalons econòmics.	des de 5 pessetes
Pantalons fantasia.	des de 8 pessetes

Els nostres avantatges amb preu de liquidació els veureu demostrats amb els nombrosos maniquís que als nostres aparadors exhibim, amb models d'estil i gust modern. Això fa que ens engrandim i que la nostra venda vagi sempre en augment.

L'amplitud de les nostres existències arriba fins a les qualitats més selectes i luxoses, sempre amb una gran difrència de preus més barats.

En casos de necessitat, tenim muntada una SECCIÓ DE CONFECCIÓ A MIDA, que ens permet lliurar els encàrrecs a les quatre hores.

SECCIÓ DE CAMISERIA

Camises blanques.	des de 3,95 pessetes	Camises popelin.	des de 6,95 pessetes
Camises percala.	des de 4,95 pessetes	Calçotets.	des de 1,95 pessetes

Preus que regeixen a altres Seccions de la Casa

Impermeables.	des de 20 pessetes.	Cinturons.	des de 0,95 pessetes
Pantaló blanc.	des de 7,75 pessetes.	Lligacames.	des de 0,50 pessetes
Pluma.	des de 15 pessetes.	Mocadors butxaca.	des de 0,50 pessetes
Americanes esport.	des de 15 pessetes.	Mitjons fantasia.	des de 0,50 pessetes
Guardapols.	des de 5,95 pessetes.	Tirants.	des de 0,95 pessetes
Gorres.	des de 0,50 pessetes.	Païames.	des de 3 pessetes

Obsequiem els nostres clients amb segells d'Estalvi Popular, de la Caixa de Pensions per a la Vellesa Estalvi, i altres diversos presents, segons l'import de les compres.

NOTA.—Els que de fora Barcelona vulguin servir-se de la nostra casa, poden escriure, i adjuntant 0,25 pessetes, en segells, rebran mostres, figurins i un sistema especial per a prendre's les mides, amb les instruccions necessàries, per tal de rebre l'encàrrec abans dels sis dies.

MOBLES ALTABA

TALLERS, 29, 31 i 71

Telèfon núm. 17445

TALLERS, 29, 31 i 71

Telèfon núm. 17445

MOBLES

PER A OFICINES, DESPATXOS I SIMILARS

PREUS DE FABRICA

La Campana de Gràcia

PERIODIC NACIONALISTA D'ESQUERRA

Any LXIII - Batallada 3286

Preu: 15 cèntims

BARCELONA, 16 juliol 1932

EDITORIAL

La Bastilla d'ahir i la Bastilla d'avui

Avui el nostre setmanari recorda el 14 de juliol francès: enderrocament de la Bastilla, grandiosa per a la Revolució i per a la Humanitat.

No insistirem en la importància ni en la descripció dels fets. Però sí cal recordar que els catalans tingueren una Ciutadel·la que fou la nostra Bastilla i que també una revolució va atacar i enderrocar. I encara ens en resta una altra, Montjuïc, que la República ja no fa servir de presó política, però que la seva permanència com a fortalesa militar ofen els nostres sentiments liberals.

En aquests moments que els polítics discuteixen l'Estatut i ens regateixen uns i ens neguen els altres, més sincers, les llibertats, convé allisonar-los en el què representa la Ciutadel·la.

Bastida per Felip V per a oprimir-nos com a poble, els seus hereus la feren servir per a perseguir l'esperit liberal. En la gran lluita contra l'absolutisme els dèspotes recloïren els lluitadors per la Constitució i darrera els seus murs els homes liberals sofriren totes les infamacions i tota mena d'opressions.

Meditin aquesta lliçó els partits que en les Corts Constituents deliberen i discuteixen atribucions i drets de Catalunya. Cal que hi pensin bé i detingudament, tot expremment fins a la darrera conseqüència, l'exemple que d'aquest fet s'ens divisa.

Nosaltres, els catalans, podem profetitzar-lo per tràgica experiència: totes les llibertats que neguen a Catalunya, tard o d'hora, seran negades a ells també; totes les Ciutadel·les, de pedra o morals que aixequen contra Catalunya, els hostatjaran quan reclamin justícia i llibertat. No té sortida el dèspota. En les seves pròpies manilles serà lligat. La tirania acaba per penjar al botxí.

Catalunya exigeix llibertats, però, sobretot, exigeix la Llibertat. Qui li negui vol fer-la esclava, però ell s'avé a ésser esclau. No té sortida; es barra per sempre el camí de la dignitat i de la grandesa ciutadana.

Només cal veure qui ens combat amb més rancúnia: funcionaris fervorosos dels borbons, feixistes i feixistitzants enemics declarats dels Drets de l'Home.

Per això Catalunya és la Revolució en marxa. La seva alliberació en serà la garantia. Si Catalunya és vençuda també és vençuda la Revolució i la República. Penseu-ho bé, homes liberals d'Espanya. No forjeu altra volta les pròpies cadenes. Les Bastilles que en el vostre desori bastiu seran la vostra presó, com ho fou la vella Ciutadel·la.

L'incident provocat per En Balbontin en votar un diputat català contra el retorn dels deportats, ha fet creure a molta gent, perquè així ho digué la premsa, que els nostres havien votat en contra. Això no és cert. Fora dels representants de la Lliga i Acció Catalana i dos de la Esquerra, els demés votaren a favor dels deportats. El "Diario de Sesiones" esmenta entre els catalans que digueren "sí": Aiguader, Dencàs, Layret, Estadella, Simó, Tarradellas, Xirau (J.), Serra Moret, Aragay, Campalans, Grau, Selvas, Companys i Sbert. Els noms que manquen és que es trobaven al Parlament en aquell moment.

López Goicochea, diputat radical-socialista, de la Comissió de l'Estatut de Catalunya, que ha presentat, contra el criteri de bona part del seu partit, un vot particular que de fet nega a Catalunya la justícia, és, a més de diputat, president de l'Associació de Funcionaris Judicials de tot Espanya.

Aquest és el secret de l'oposició a les nostres llibertats: uns funcionaris que preveuen entrebancs per ascensos i gratificacions.

I d'això en diuen pàtria... Deurien tocar-se la panxa en pronunciar aquest mot. Així parlarien amb sinceritat.

Articles i Comentaris

Figures i figuretes del Parlament

GARCIA GALLEGO, O GACIA SIMPLE

Li direm simple per distingir-lo de l'altre, el qui meresqué els nostres honors la setmana passada, el qual es diu García Valdecasas i García Valdecasas, o sigui dos Garcías en una sola pesa. Dos Garcías per a un home sol és molt. Potser d'això li veuen la seva suficiència i la seva petulància, per tal que deusentir com adoblat damunt del seu cap el prestigi dels Garcías, tan famosos en la història de l'imperialisme castellà.

Però deixem aquest "dos en un", com diria Pirandello, i anem al García simple. Simple no tan sols perquè només porta un García en el nom, sinó també perquè ell és la imatge pura i chistallitzada de la simplicitat.

Es un capellànet. No heu vist res més bufó. Cara rodometà, rosada, sana, amb uns ulls de mustela esporuguida que guaita si pot sortir del cau. Porta el cap inclinat en un doblegament místic i lleument teatral, d'estampa de Sant Lluís Gonçaga. Amb la mà esquerra s'aguanta el manteu damunt del pit i deixa caure desmaiadament el braç dret al llarg del cos en una mena d'abandonament motuós de la voluntat.

Travessa els passadissos del Congrés amb unió mira de cua d'ull amb unió, amb unió saluda quan és saludat i llisca més que no camina, amb una unió exagerada de saristà que vol guanyar-se la beniginitat del senyor rector que el paga.

Sempre va sol, amb el seu posat de santet. Té un plo d'humilitat i de resignació que

igual us pot fer riure que irritar-vos. Dirieu que l'han dut a la Cambra per força que per la voluntat de Déu l'han tret del seu retir místic i l'han empès a l'homicide nacional tal com al rei Wamba quan li feren deixar l'arada pel tron i que ell acceptà, com un sacrifici dels més feixucs, la missió de defensar en el Parlament la sagrada unitat de la pàtria i la sobirania de Castella sobre els pobles ibèrics en nom de la voluntat suprema i indiscutible del Déu de l'Església Catòlica, Apostòlica i Romana.

Aquesta impressió us la fa mentre el veieu anar i venir pels passadissos i salons de la Cambra, quan s'aixeca entre els quinze cavalcades per a demanar votació nominal quan està quietet al seu escó, el cap doblegat damunt l'espatlla, les mans plegades damunt el pit, els ulls baixos, el front meditatiu i els llavis dolçament entreoberts com sospirant oracions i jaculatòries.

Però així que es posa a parlar, i parla tan sovint com pot, fins a exhaurir la paciència de la Cambra o a excitar la seva hilaritat, la impressió que rebem d'aquest capellànet aparentment modest com la violeta, és la de que us trobeu davant d'un xerrameca inesgotable, amb pretensions a la gran eloqüència d'un alt polític doblat del prestigi del fervorós orador eclesiàstic. Massillou o Bossuet, com si diguéssim, empetats en un Maura o en un Castelar de tercera categoria.

No, aquest capellànet no ha vingut per força a la Cambra. Tota la seva vocació i tota la seva il·lusió li han portat. Els enor-

mes i quilomètrics i grandiloqüents discursos que devia fer per tal que els electors de l'estepa castellana li donessin els seus suffragis.

Jo me l'imagino de jovenet al Seminari. Devia passar per un talent. Les seves facultats oratòries devien enlluernar els professors. Però el més enlluernat era ell mateix. Quins exercicis d'eloqüència devia fer! Quin davassall d'imatges, de metàfores! Quina exhibició de retòrica i poètica seminarística! Al púlpit, als primers temps, devia tremolar d'emoció i devia fer tremolar les beates castellanès. I un dia degué sentir que el púlpit era poc per a ell. I vingué la República i ja teniu l'home amb una clara visió d'allò que havia d'ésser la seva missió iatriòtica i religiosa.

I ací el veieu, en plena Cambra republicana, on tots hem de suportar la fluència inextingible de la seva verborrea florida i melliflua.

Es el tipus de l'"orador nat", de l'home que es creu orador i que ho vol fer creure als altres. Es, diguem-ho clar, l'home que xerra pels colzes. Ben garbellada, ben netejada d'adjectius, que ell prodiga de quatre en quatre, la seva paraula és pobre de pensament polític i de pensament en general. Els seus discursos, que sovint el President de la Cambra ha de tallar, quan ja els diputats l'han deixat deserta, fadigats del doll sonor que ha durat més d'una hora i que no porta traces d'estroncar-se, han esdevingut un motiu de rialles, facècies, ironies, acudits que els parlamentaris li llençen graciosament, sense malícia, perquè el capellànet no té la virtut d'indignar, sinó la de divertir, o la d'avorrir, segons l'humor del dia i del moment.

La seva posició davant de Catalunya és la més radical que hi hagi a la Cambra. A Catalunya no se li ha de donar res, res. Catalunya és quatre províncies espanyoles i prou i fora romanços. Catalunya amb l'Estatut (aquest pobre Estatut que ja no té figura de persona) tindrà més que Irlanda, serà un Estat davant d'un altre Estat, i això l'Espanya unitària i imperialista no ho pot consentir. Consentir-ho és destroçar Espanya, sagnar-la, ferir-la de mort. Pobra Espanya si dóna l'Estatut als catalans!

Per això aquest capellànet és un instrument preciós dels cavernícoles. No podent fer res més, ell s'aixeca a demanar votacions nominals i a pronunciar discursos interminables. Així aferma l'obra d'estúpida obstrucció que des de fa un mes i mig té aturats els treballs d'aquesta Cambra republicana, tolerant fins a la negligència i pacient fins a un límit incomprensible. Pacència que ja va prenent caràcters d'inhibició o de feblesa suïcides. Perquè això, cal dir-ho, és la monarquia que ataca i la República que no es defensa.

Joan PUIG i FERRETER

—Jo em moro de fam, però m'en vaig tranquil. Se que els meus fills, quant passin gana, podran consolar-se com jo tot encomanant-se a la protecció de la Verge.

La nostra Catalunya

La nova Catalunya ha de recolzar tota la seva fortitud en l'esquerrisme, sentiment humà que tan fortament es destaca entre totes les qualitats de la mentalitat racial del catalans.

La Catalunya imperialista somniada per les dretes xovinistes, la Catalunya que s'eixampla tot robant pobles i esclavitzant aquells els quals viuen, la Catalunya posseïdora d'un exèrcit invensible i armat de les millors eines de matar i destruir, ens fa llàstima i fàtig. Contra aquest nacionalisme monstruós ens alcarien per tal de barrar el pas a tot arreu i sempre.

També ens enfrontariem amb aquells altres que oblidant que els catalans constituïm un grup ètnic ben definit i delimitat i amb característiques, pròpies volen fer-nos imitar sistemes exòtics que mai podran reflexar la nostra idiosincràcia.

Catalunya no és ni una acserna ni una pesó.

Catalunya és Catalunya i ha de presentar-se davant del món tal com és.

Tan malament ens cauria el vestit d'Itàlia com el de Rússia; ni l'un ni l'altre són fets a la nostra mida.

Ni Stalin ni Mussolini.

Tots el nostre conflictes només poden resoldre's amb les nostres solucions.

El fet diferencial, és el que fa la nostra personalitat i el que ens obliga a reclamar fins a obtenir conquerit, dominat i assimilat. Però com que som catalans, amb tot i els dos regles d'ocupació, l'Estat espanyol.

no ha pogut fer altra cosa que privar de que ens mostressin tal com som, i encara que tot el món sencer s'ho hagués proposat no ens haurien fer ser altra cosa que catalans.

Mentres nosaltres siguem quèlcom, serem catalans.

És No temin manies d'èsser un poble superior als altres; únicament volem ordenar lliurement totes les nostres coses, d'acord amb nosaltres mateixos, fins a fer de Catalunya el millor poble pels catalans.

Amb els forasters que vinguin a veure a casa nostra ens partirem les nostres llibertats, la nostra justícia, la nostra cultura i el nostre pas és precís, per ésser ben tractats només tenen el deure de tractarnos bé.

El que no atempti contra las nostres coses es el germà-foraster que tard o aviat acabarà per ésser únicament germà. Els que fassin mofa, menyspreen o vulguin destruir la nostra fesomia nacional, siguin nascuts on vulguin, són els enemics, els enemics de Catalunya: i si han nascut a la nostra terra, son uns bords de la Pàtria. Els fills de Catalunya només poden ésser catalans.

Som catalanistes per Catalunya, no en som pes contra ningú.

Volem que les nostres lleis, les que han de servir per nosaltres, estinguin d'acord amb el nostre temperament i caràcter.

Volem, sense pendre ni manllevar res a ningú, millorar la nostra vida econòmica, social i política, fins al màxim possible.

Volem la llibertat per tal de posar-la tota sencera al servei de la civilització a Catalunya, i amb tot aquest voler nostre, no hi a ni una engruna d'esgoisme particularista.

Volem col·laborar al progrés mundial de Catalunya estant i com catalans, perquè és de la única manera que podem ésser útils a la nostra tasca eficient.

Estimem i admirem la bonesa, l'honestitat i la grandesa d'els Marx, Wilsson, Gandhi, De Valera, Massary, Lenin, Azàña i d'altres que s'han esforçat i dels que lluiten encara per tal de crear llibertat; finir esclavatges i miseries; però estimem i admirem mol més a Martí Julià i a Francesc Macià perquè els comprenem i els sentim bé dins del nostre cor i el nostre cervell.

Ens fan sofrir tots els esclavatges de tots els pobles i de tots els individus: el nostre, però és el que ens fa sofrir més, el sentiment continuament demunt de la carn i de l'esperit.

La nova Catalunya, la Catalunya lliberada, no és un perill per ningú i és una prometença per tothom.

La nova Catalunya serà el reflexe fidel de la mentalitat dels catalans que per conquerir les llibertat que els pertanyen estan disposats a tot el que calgui.

Els catalans per Catalunya.

Catalunya lliure, pel món.

ROC BORONAT

Lerroux al servei de la reacció

Quan hom arriba a l'edat del senyor Lerroux, valdria la pena de mantenir una posició de dignitat política. El vell ex-emperador no va tenir mai les nostres simpaties, perquè no ens semblà mai que tingués una sensibilitat democràtica, sinó ben altrament. Distingíem, naturalment, entre les masses que el seguien, plenes de romanticisme republicà, anticlericals, proletàries i ell i alguns dels que li feien la cort. Però es donà el cas que gairebé sempre, els homes honorats, venerables, intel·ligents, no gaudiren del favor del "jefe". En canvi, els pillets hi criaven molsa.

Quan la incompatibilitat de l'Iglesias, pensàrem un moment que aquesta selecció a l'inversa tindria fi. Però no poguérem refermar-nos en aquesta il·lusió.

Està ben clar que al senyor Lerroux li fan nosa els republicans de sempre. Tota la joventut, avui madura, que ha lluitat a les seves rengleres en temps adversos, que ha passat misèria i persecucions aquests darrers anys, ha estat preterida a profit d'uns senyors nou vinguts, antics clients de la monarquia i relligats molts d'ells amb els negocis bruts de la dictadura.

Això és una immoralitat. Com també ho és el paper estrany que està fent la seva minoria al Congrés, traïnt el cognom d'autonomista que ha portat el partit radical tota

la vida i fent arma de l'Estatut per tal d'escalar el Poder.

No és possible dir-se federal i fer qüestió intransigible la cessió de l'ordre públic, que segons Pi i Margall i segons totes les constitucions federals del món és funció dels Estats particulars o regions i àdhuc dels Municipis dins dels seus termes.

No és possible nomenar-se autonomista i oposar-se a que Catalunya tingui les finan-

ces necessàries per a suportar i fer viable la seva autonomia.

Cap liberal autèntic es pot oposar al ple ús de la llengua i organització de l'ensenyament per una nacionalitat històrica i viva com Catalunya.

Per tant, la posició del senyor Lerroux és hipòcrita, la seva lleialtat al pacte de Sant Sebastià, un mite i el seu autonomisme una comèdia.

Nosaltres donem el crit d'alerta!

Ens dol que encara autèntics i vells liberals i organitzacions republicanes de nissaga puguin conviure i alternar amb l'allau reaccionari, burgès i putrefacte, favorit de Lerroux.

Aplaudim el gest del Comitè Provincial de Tarragona, ple de dignitat. Ens estranya que no els hagin seguit o avançat els vells radicals de Barcelona.

Lerroux significa avui exactament el contrari de quan va començar les seves campanyes. Vol governar amb l'ajut i al dictat dels interessos i sentiments que la República hauria d'haver desarrelat. Cultiva la demagogia conservadora. I fatalment conduiria el seu govern cap a una dictadura personal, d'acord amb el seu caràcter i maneres de fer.

Republicans radicals de cor, aiseu-vos!

Joan PUJOL i FONT

— Que ja parla més sovint
— Home, ja xerra un xic més, però no l'acabes mai d'entendre.

Separatisme

Joves nacionalistes m'han pregutat molta vegada si jo era sempre separatista. Els he contestat que jo volia l'independència del meu poble. És evident que jo, dins el camp nacionalista, he estat separatista actiu un considerable nombre d'anys, fent propaganda neta i radicalment separatista, sota la monarquia i sota la dictadura, en les èpoques en què dir-se separatista, representava viure sovint al marge de la legalitat virgent, sofrir molesties i fer sacrificis, combatuts, bescantats i escarnits per homes que es deien nacionalistes, però que llur posició social els feia contraris a tota mena d'actitud, al més lleu soroll que pogués destorbar l'ordre dinàstic que els permetia arrodonar el benestar llur. Un d'ells, àdhuc digné que si ell fos mai Govern a Catalunya, no dubtaria en afusellar els seus germans separatistes.

Avui aquesta gent, que en l'època de la persecució dictatorial es feien socis de qualsevol "Unió patriòtica", per tal que els deixessin tranquils, ens recomanen que no transigim, que hem d'ésser conseqüents, que el poble català espera, etc., i si tornaven a anar maldades blasmarien la nostra actitud, digna i serena.

Cals, dons, aclarir una mica idees i posicions, per tal d'esviar confusionismes a casa nostra, entre ideals, finalitats i actuacions que són aprofitades hàbilment per sembrar desconfiances, i rezelis i desenganys

per gent que bo i desitjant que Catalunya assolís el seu govern propi, temen amb por de no dir que aquest govern sigui exercit pel poble i sigui, naturalment, marcadament esquerrà

Demòcrates i liberals, el nostre ideal no pot ésser altre que la llibertat del poble català, basada en el desig, en la voluntat i en la necessitat de llibertat que sent i té el nostre poble. Reconeixem, doncs, ara, abans i sempre, el dret i l'exercici indiscutible que té Catalunya a la seva total i completa independència i afirmem que aquesta és la finalitat que perseguim com a mitjà de poder encaixar, individual i col·lectivament, la màxima eficàcia vital de justícia i progrés dins el nostre poble. L'ideal d'independència és la soca substantiva que ens mou. Al lluitar per l'assoliment d'aquesta independència cal conèixer el terreny del combat, cal saber escollir els camins de l'esforç i els mitjans més eficaços; cal estudiar les possibilitats del triomf immediates o medir-les, cal tenir en compte el estat d'esperit del nostre poble, les seves forces de resistència, d'atac i de reacció, i cal també sospesar tots els obstacles, totes les forces, totes les opinions que s'han de combatre, témer i anul·lar. En una paraula, al voler fer real el nostre dret, al voler exercir-lo hem de determinar en cada moment la tàctica més eficaç i l'actuació més ràpida.

Tàctica i actuació. No podem parlar de

separatisme. El separatisme no és l'ideal, no és la cosa substantiva, no és la nostra finalitat: és la nostra tàctica. Cal ésser separatista quan la llibertat del poble ha d'ésser defensada contra un rei, una monarquia, un dictador, un govern, un poble que s'oposa rodonament, irreductiblement al reconeixement del dret a aquesta llibertat, a l'ús d'aquesta llibertat. Cal separar-se o separar aquell rei, aquella monarquia, aquell govern, aquell dictador aquell poble com a cosa prèvia, necessària, pel triomf del nostre ideal independentista.

Ésser separatista no vol dir ésser nacionalista radical. Hi ha nacionalistes radicals que no són separatistes ni prediquen el separatisme, perquè llur problema de llibertat no és més que un problema de desvetllament de la voluntat del poble llur, perquè no preveu l'oposició de cap altre a la llibertat llur. I els mateixos nacionalistes poden ésser separatistes en uns moments i no separatistes en altres, segons la comprensió, la voluntat o l'actitud dels que, individus o pobles, usdefruïten la llibertat del poble llur.

Voler ésser sempre separatistes és confondre l'ideal, la finalitat i l'actitud. Aquesta confusió pot ésser àdhuc un destorb, un obstacle formidable a la consecució de la llibertat freturalda.

Sóc separatista? N'he estat. En seré? No sóc jo qui puc dir-ho, no depèn de mi. Jo sóc independentista. Són els altres els que vulguin oposar-se a col·laborar a la nostra llibertat, els que diran per mi, si sóc o no sóc separatista.

Dr. RIERA PUNTI

Homenatge a l'amic Josep Tarradellas

Diumenge passat, a l'Ateneu Pi i Margall tingueren lloc un seguit d'actes que omplien tota la jornada, organitzats per tal d'oferir públic homenatge a l'home modest que pels seus mereixements a arribat a ostentar un dels càrrecs més difícils de l'actual Govern de Catalunya.

Eren nombroses les entitats d'esquerra que hi enviaren llur adhesió, les unes per mitjà de lletres afectuoses; d'altres tot enviant-li representació.

L'acompanyaven a la taula en el vermut d'honor entre altres, els diputats a Corts Lluhi i Vallescà i Riera Puntí, la senyoreta Donato, en Miquel Guinart, el seu secretari, el bon amic Albert i molts més que ara s'ens fa difícil de recordar amb exactitud, puix que havent estat publicades per la Premsa diària la ressenya detallada dels actes i, en especial dels parlaments que s'hi pronunciaren—aremascar un d'interessantíssim de Lluhi—, considerem innecessari de donar-ne una referència detallada.

Sí volem fer constar, però, que l'èxit assolit pels organitzadors de l'homenatge, és una prova palesa de les nombroses simpaties amb què compta l'amic Tarradellas, guix que tothom renoneix, com digué Lluhi, la seva qualitat més sobressortint; o sigui que si és al lloc que ocupa, no es deu pas a què ellhagi empès i s'hagi posat al davant per tal d'arribar-hi, sinó que és una justa compensació al seu extremat sentiment per Catalunya, i a les seves dots, ja reconegudes per tothom d'home actiu, seré i gran organitzador, la qual cosa li ha valgut l'elogi unànime.

LA CAMPANA DE GRACIA hi fou també representada. Malgrat això, és un goig per nosaltres fer-hi pública adhesió i a la vegada felicitar-lo.

La CAMPANA s'honora de comptar entre els seus millors amics a l'actual conseller de Governació de la Generalitat, En Josep Tarradellas.

Moviment polític

CENTRE I JOVENTUT D'ESQUERRA
REPUBLICANA DE CATALUNYA
DEL DTE. VÉ.

El dijous, dia 21 del corrent mes de juliol tindrà lloc en nostre Estatge Social Sant Ramon, 6, principal, una Assemblea Ordinària, en la qual hi són cridats els socis pertanyents a ell, i on es tractarà de la següent nota del dia:

- I. Lectura acta anterior.
- II. Renovació de Junta.
- III. Precs i preuntes.

Pel bon govern del Centre, es prega l'assistència de tot soci.

L'Assemblea s'obrirà a les 9 1/2 nit.

LA JUNTA

Subscribiu-vos a
Ràdio Barcelona
Casp, 12 = BARCELONA

CATALANS!
COMPREU
LA RAMBLA

DEL MON...

LA CONFERENCIA DE LAUSANA

Quan semblava definitivament fracassada i quan la impossibilitat de conciliar, degudament, els criteris alemany i francès respecte reparacions feia tèmper que tot s'en anés en orris; quan els energúmens d'una i altra banda es felicitaven, ja de trobar nous motius per a llur crítica destructiva, heus aquí com la bona voluntat i l'esforç gairebé sobrehumà—perquè l'ha fet amb un dèficit de salut considerable—del primer anglès, de MacDonald, han reeixit i ha sorgit la fórmula que calia. Han començat, de nou, les conversacions; hi han hagut ofertes, hi han hagut rebaixes i si encara surten forts motius de desacord, la tivantor ha cedit i tot fa creure que la sensació de la pròpia responsabilitat farà que el bon sentit s'imposi entre els pledejans i hom arriba, finalment, a un acord definitiu que sigui el començament d'una acció favorable en l'economia europea i tal vegada l'únic de la superació de la crisi que el nostre continent atravesava, en la qual influeixen, no cal dir-ho, d'una manera notable, tots els factors de desavinença econòmica i política entre els Estats. Sota tal aspecte podrien ésser definitius—si el bon sentit s'imposés finalment—els treballs de la Comissió econòmica i financiera que, nomenada suara a Lausana, es reunirà a Ginebra en octubre vinent, per tal d'estudiar la reconstrucció de l'economia europea.

ROOSEVELT CONTRA HOOVER

La Convenció de Xicago ha elegit candidat del partit demòcrata a la Presidència dels Estats Units, a Franklin Roosevelt, actualment governador de l'Estat de Nova-York. L'elecció ha estat laboriosa, ja que solament en el quart torn d'escrutini obtingué Roosevelt la majoria del dos terços del total de vots, que li eren necessaris, i es comprèn que hagi estat així, puix l'altre aspirant a candidat, Al-Smith, s'ho portava tot molt ben treballat i encara, ara, vençut a la Convenció de Xicago, no és segur que ho accepti de bones a bones. Per de prompte, no s'ha conciliat amb el seu contrincant i ha estat molt comentat que abandonés Nova-York, just al moment d'arribar-hi Roosevelt. Però com que el Partit demòcrata nord-americà és un partit que està ben disciplinat i n'ha donat proves és gairebé segur que arribat el moment electoral de novembre vinent voti com un sol home a Roosevelt.

Per altra banda, res tindria d'estrany que Roosevelt donés un disgust a Hoover, el candidat republicà i actual President de la República, puix amb la promesa de la derogació de la "lleï seca" els demòcrates han trobat una plataforma excellent i que, per ara, està donant magnífics i inesperats resultats, decantant l'entusiasme popular dels "humits", que són la immensa majoria dels americans, cap a Mr. Roosevelt.

EL SILENCI DE XILE

Després d'unes setmanes en què Xile omplenava les pàgines dels rotatius mundials, va fer-se el silenci a l'entorn de la revolució xilena. Solament passava, endarrerida, alguna informació que ens assabentava de la repressió que menava el Govern. Sabiem com Grove havia estat enderrocat del Govern, com s'en havia encarregat Dàvila, bandejat primer i retornat vencedor després. Sabiem que havia començat la repressió contra els "comunistes" i res més. Ni l'abast de la repressió, ni els seus caràcters de possible engegament i crueltat en ésser coneguts, ser ja no hi serà Dàvila i potser hi estarà

constituït d'un nou Govern en el què potser ja no hiesrà Dàvila i potser hi estarà l'ex-dictador Ibàñez. D'aquella República socialista proclamada sota tantes esperances els primers dies de la revolució, ja no en queda res. Era d'esperar que tot acabés així, com un episodi més de l'auca de convulsions revolucionàries, en què tot s'ho fan les costes dominants de l'Estat, grans terratinents i militars a Xile, sense que el poble, el que treballa i sofreix, els "rotos" a Xile, hi fassi altra cosa que posar-hi tot el seu braç, tota la seva generositat i sacrifici perquè, després, s'en aprofitin els seus opressors. Mentre no hi haigi un estament proletari organitzat i capacitat culturalment, és de tèmper que sempre sigui així a Xile i a les altres republics hispano americanes.

N. BATTESTINI

Un atac violent i arbitrari contra la nostra indústria

EL PLET DELS VAIXELLS DE LA TRANSMEDITERRANIA

Escrivim aquestes notes preliminars d'una campanya que cal que emprengui la ciutat de Barcelona, com ho ha fet València, despullant-les de tota aspror política. No volem que de cap manera signifiquin atac al govern, però sí defensa dels interessos catalans, no prou garantits avui per un acord desasenyat.

En breus mots explicarem els fets. La Companyia Transmediterrània té de construir dos vaixells per a la línia de Fernando Póo i, sense obligació de fer-ho, obrí un concurs en el qual concorregueren tres empreses constructores navals: la S. E. de N. C., de Cartagena, que té una factoria a Sestao (Bilbao); la Companyia Euskalduna, de Bilbao i la Unió Naval de Llevant, que té els astillers a València i fa l'oferta junt amb la nostra Maquinista Terrestre i Marítima, que construirà els motors principals i auxiliars.

Les ofertes de la Unió Naval de Llevant són les més beneficioses i la Transmediterrània li atorga per unanimitat del seu consell la construcció dels vaixells.

Però ara ve l'atzagaiada. El delegat del govern dins de la Transmediterrània, un basc, amb una sèrie d'equilibris en la interpretació de les xifres, posa el veto a la decissió i vol que els vaixells els construïxin les altres dues empreses, amb la condició que un es construeixi a Bilbao i l'altre a Sestao.

La barrabassada és evident i la intenció clara: es vol de totes maneres donar aquesta feina, que significa treball per uns quants milers d'obres durant més d'un any, als astillers del Nord.

València tota unida ha protestat contra la decissió governativa i ha celebrat assemblees i pres acordats enèrgics en veure's colpida per l'arbitrarietat. Barcelona ha contestat associant-se a la protesta el seu Ajuntament i associacions industrials i obreres.

Cal pensar que per a nosaltres significa treball per un miler de metalúrgics durant

un any i uns quants milions que es reparteixen entre el nostre poble.

La indústria metalúrgica, d'història tan brillant en el nostre poble, passa una crisi profunda. Són molts els obrers parats i moltíssims els que treballen només mitja setmana.

No podem permetre que a contrallei se'ns prenguin les feines per a afavorir contrades més influents. Trobem molt natural que cadascú procuri pel benefici propi. Però amb joc net.

Això no és lluita de pobles, sinó lluita de raó i arbitrariedad. Es precis que tothom s'interessi en el plet. Obrers i patrons tenen de comú en aquestes hores d'esforç en superar la crisi que patim per a nivellar la nostra economia. Que la immensa labor que ha fet Catalunya tota, classe obrera i classe patronal, per a crear-se una indústria i fer-la avançar posant-la a to dels altres pobles civilitzats no es vegi combatuda i malhaurada per una investida deslleial.

Vista general de la Conferencia de Lausane. (De "L'Industriatsagu", de Moscú).

CAUSES I EFECTES DE LA

Cada any, el bon poble de París—al que li era indiferent que guillotinessin a Lluís XVI, a Robespierre o a la Dubarry—balla per les cantonades al so de les músiques que paga l'Ajuntament, per a celebrar el 14 de juliol d'una manera digna.

Tothom sap el què passà a París el dia catorze de juliol de l'any 1789: el poble assaltà i prengué la Bastilla. No hi havia una necessitat molt urgent de prendre la Bastilla. Però amb quelcom s'havia de començar. A més a més, el gest significava bell, noble i generós.

Mentres el pobre Lluís XVI, amb Gaiman, el traïdor de l'armari de ferro, es dedicava tranquil·lament a la serralleria; mentre Maria Antonieta, amb el duc de Caraman, l'arquitecte Mique, el pintor Hubert Robert—al que David, després, per rivalitats d'ofici, havia de fer enapre-sonar a Sant Llätzer—i el jardiner Antoni Richard llençava en el Petit Trianon un grapat de milions, perquè, segons els pamfletistes de l'època, les seves noces efímeres amb Coigny, Lauzun, d'Esté-hazy i de Fersen tinguessin un escenari amable; mentre la funesta i rapaç família Polignac esgarrapava el tresor... el poble de França es moria de fam!

En 1767 eren detinguts cinquanta mil captaires, per a els que resultaven insuficients els trenta-tres assils amb què contrava la nació. Deu anys més tard, els miserables ascenden a un milió dos-cents mil.

L'aristocràcia, amb el seu luxe insolent, els seus balls de disfresses a l'Opera, i omplenan de prostitutes i agiotistes les galeries del Palais Royal, no comprenia que tants pobres, tants miserables, tants famolencs podien arribar a ésser un perill per a París. I París era l'aristocràcia. Els denés, el burgès i l'obrer, no contaven. Repetint, i refent, la frase de Lluís XIV de "L'Estat sóc jo", la noblesa podia dir deu anys abans de la Revolució, quan ja un menassador vent d'insurgència fuetjava les espatlles esclaves: "París sóc jo".

El poble ja estava cansat d'escarnis, de sofriments, de fams i d'humiliacions. París contava a començaments de 1789, amb una població de siscentès mil ànimes. Cent vint mil de aquestes ànimes pertanyien a captaires. Tots aquests miserables, tots aquests tristos, tots aquests maleïts de la terra, estan descontents, desesperats. A finals de 1788, quan s'obté del rei la convocatòria dels Estats Generals, el poble, al Pont Nou, ja s'atreveix a deturar les carrosses de la noblesa i obliga als seus ocupants a què saludin

l'estàtua del bon rei Enric IV. L'abril del any següent ja no s'accontenta amb això i enfollit per la fam, assalta les cases de comerç de Reveillon i Henriot al barri de Sant Antoni. El catorze de juliol, Camil Desmoulins, el futur periodista de "Le vieux cordelier", el fidel amic de Danton, arenga la multitud al Palais Royal, dient que la destitució de Necker—el pare de la senyora de Stäel— anuncia un Sant Bartomeu de patriotes; els teatres tanquen les seves portes en senyal de dol, cosa que no havien de fer ni quan la mort de Maria Antonieta o de Danton; el poble passeja en triomf les estàtues de Necker i del menyspreable i abjecte duc d'Orleans; s'assalten les armeries; al jardí de les Tulleries hi ha una topada sangnant entre els patriotes i un destacament del Royal Alemand, a les ordres del príncep de Lambesc. El dia tretze les campanes toquen a somatent, i la multitud, ja en franca rebel·lió, assalta els Invàlids i s'apodera de vint-i-vuit mil fusells i alguns canons. El catorze, el poble de París pren la Bastilla i passeja pels carrers les testes de De Launay, governador de la fortalesa, i del prebost Flesselles.

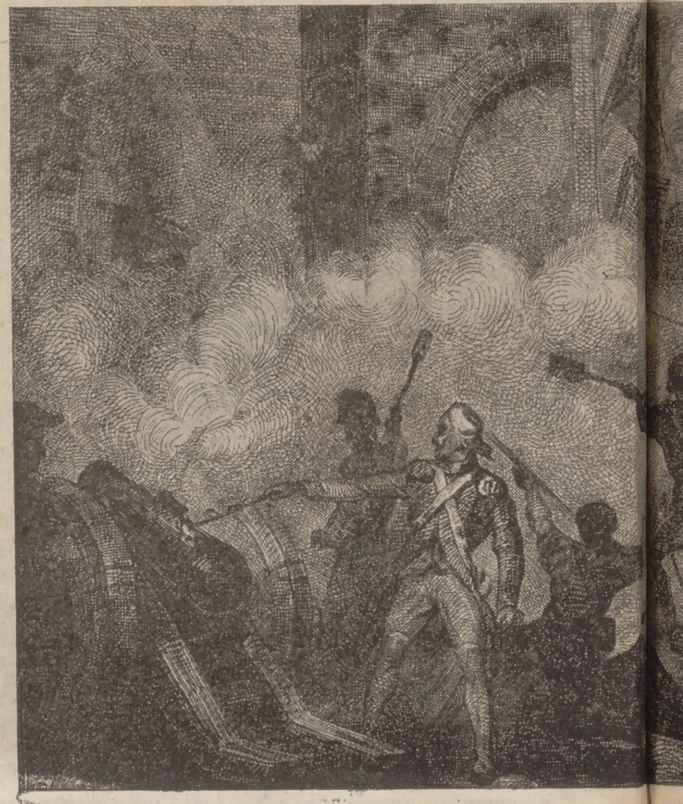
Amb la caiguda de la Bastilla ha nascut el primer perill per el vil abassegador. El poble comprèn sempre que és un crim—i no un negoci legal com havia cregut fins llavors—lucrar-se amb l'encariment de la vida.

Es llavors quan el poble es véu sol·ligat de peus i mans, davant el comerciant, que comprèn que l'unió fa la força. I s'uneix per a combatre al comerciant per a fer-li pagar car el crim d'acaparament i encariment de la vida.

Quan ja ha vençut, comprèn—perquè té un bon sentit admirable, i una innata bondad—, que el camí de la violència no és el camí a seguir. I les violències amb els acaparadors no es repeteixen; es pensa en fer-se forts o en unir-se a lluitar per a poder menjar i no tolerar explotacions. Es indubtablement amb la Revolució Francesa quan neix en l'home

l'ideal del cooperativisme, ideal que no arribarà molts anys a cristallitzar, però que, sortosament, ha cristallitzat. Amb la Revolució Francesa el poble aprengué a ésser una força. Aquesta força, que té ramificacions a tot el món, són les societats, els ateneus, les cooperatives, les agrícoles de consum, les de producció, que tant han fet i fan pel benestar moral i material del obrer.

La presa de la Bastilla no era una cosa d'immediata necessitat pel poble. La Bastilla era una presó d'Estat, una presó gairebé per a aristòcrates. Pel poble era

L'atac a la

un honor l'ésser-hi tancat. De manera que qui devia alegrar-se de la seva demissió era l'aristocràcia. Es, doncs, l'aristocràcia qui ha de celebrar el catorze de juliol i no el poble.

El catorze de juliol el poble va gastar-se en un esforç inútil. El deu d'agost, assaltant les Tulleries i escombrant-ne els reis, féu obra de màxima importància i d'eficàcia suprema.

D'haver-se conservat la Bastilla, quan a l'arbitrarietat aristocràtica respongué Robespierre amb el terror, hom no hauria hagut d'habilitar com presons l'Abadia, els Carmelites, el Convent de les Angleses al carrer Charenton, els palaus de Masson-Ducoudray, Talaru i Bartelemy. Però es

LA PRESA DE LA BASTILLA

al que també d'aquestes presons es té una idea falsa i melodramàtica.

Amb la Helena Williams—mediocre poetesa anglesa que no fóra coneguda sense el captiveri sofert a París durant el terro—, en un llibre raríssim i curiós, s'ocupa d'aquestes presons en els següents termes: "Tals llocs no tenien res de l'aspecte ombriu i terrible que és inherent a la idea de presó. Vivien allí persones de la millor societat: grans dames atentes sols a la complicadíssima mecànica de la seva toilette; gentils i polits cavallers. El pati del Luxemburg, el con-

després de sopar, s'organitzaven concerts, es llegia, es jogava. I un culte fervorós a l'amor físic. En les sessions de la Convenció es parla del llibertinatge que els aristòcrates havien introduït a les presons. Cosa que indignava, sobretot, al virtuós i misògin Robespierre. No comprenia Robespierre, que aquella exacerbació de la passió amorosa era fatal en uns éssers que es sabien cridats a morir d'un moment a l'altre.

A la Bastilla—que compta amb una llista de persones il·lustres—, hi estigué pres Beaumarchais, l'autor de "Les nocces de Figaro" i l'agent secret de Lluís XVI a Londres. El tristament famós marquès de Sade, personatge indesitjable i antipàtic, l'obra literària del qual és pesada i avorrida i té, tan sols, un valor de curiositat, fou també hoste de la fortalesa. I Dumouriez, el general traïdor, al que un dia serviren un dinar de peix perquè era divendres i ell, malgrat la diada, volia pollastre, allegant al escarceller que la seva missió consistia en vetllar pel seu cos, però no per la seva ànima. Voltaire també siugué estadant de la Bastilla. Voltaire que, amb Rousseau, siugué el déu que reverencià el virtuós Robespierre durant la seva actuació.

Jo no he comprès mai aquest amor que senten els republicans per un escriptor que siugué el

millor amic de l'aristocràcia i de la reiallesa i el més dur enemic del poble.

Voltaire és qui ha dit en una de les seves nou mil sis-cents cinquanta lletres, dirigia aquesta a D'Alembert:

"Es idiota pensar en il·lustrar als sabaters i a les serventes". I és ell també qui ha dit, aquesta vegada al príncep reial de Prússia: "Els que s'indignen o protesten del luxe, no són sinó un grup de captaires malhumorats". A Frederic el Gran li escrivia: "Fóreu creat per a ésser el meu rei... Farieu les delícies de la humanitat". De l'odiosa Caterina II de Rússia, deia: "Jo sóc caterí i moriré caterí".

En altra ocasió enviava al seu amic

el rei de Prússia aquest ramell de floretes cordials: "Somio amb el meu príncep com es somia amb una dona estimada".

El fill del notari Arounet era un aristòcrata, un aficionat a aristòcrata. Féu be el rei recloent-lo a la Bastilla. En canvi el poble féu un disbarat enderrocant-la. Com fa un disbarat celebrant el catorze de juliol. Es l'aristocràcia qui ha de celebrar-lo. El poble, més que del catorze de juliol, ha de recordar-se del deu d'agost, diada d'una plena eficàcia en l'epopeia de la Revolució.

La Bastilla s'aixecava al final del carrer Sant Antoni i del boulevard. Castell i presó alhora, es composava de vuit grans torres unides per espeses muralles i voltades pel "foso" de ritual en tots els castells qual senyor, sabedor de l'odi del poble, podia témer un atac.

La Bastilla, com les grans catedrals de la cristianitat, fou obra d'anys. La començà, en 1369, quan el regnat de Carles V, Huc Aubriot. A Huc Aubriot li passà el mateix que a Enguerrand de Marigny, que, inventor de les forques patibulàries de Montfaucon, les adornà amb el seu cadàver. Huc Aubriot fou un dels primers presoners de la Bastilla.

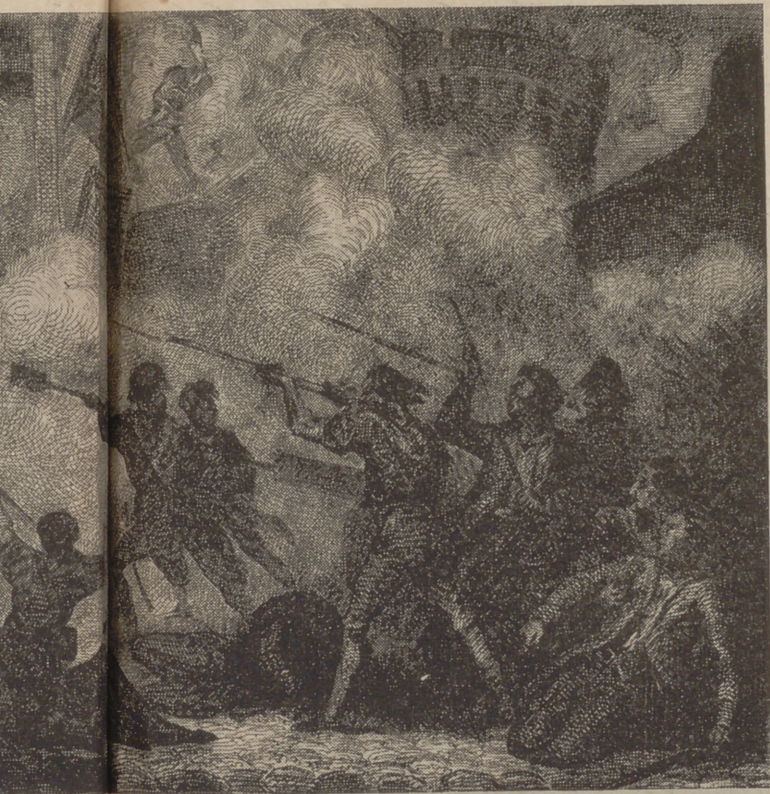
Com totes les fortaleses on el geni malèfic dels poderosos reclou als febles i els condemna al sofriment, la Bastilla era un lloc sinistre qual proximitat refugien els parisencs. Potser és per un inconscient sentiment d'estètica per ço que fou destruïda.

L'arquitecte sembla que tan sols es preocupà de fer-la inaccessible a tot enemic. El pati de govern, conegut amb aquest nom perquè el governador hi tenia el seu pabelló, estava situat fora del castell, més enllà del "foso" principal. Doncs bé; per a arribar a aquest pati exterior, era necessari travessar dues línies de centinelles, dos cossos de guàrdia i un pont llevadís.

Del pati de govern una llarga avinguda conduïa al "foso" principal de la Bastilla. Llavors es trobava un nou pont llevadís; després un tercer cos de guàrdia, i, finalment, una barrera de ferros creuats, impossible de salvar.

Finalment, apareixia el pati interior, voltat de les altíssimes muralles. La tristesa i el silenci hi eren, en aquest pati sinistre, un turment més. Tan sols el rellotge de la presó hi comptava les hores lentament, clos en un quadrat que ornaven lúes figures encadenades. En aquest tristíssim recinte era on baixava, sempre sol,

(Segueix a la pàgina 287)

l'atac a Bastilla

manera de Sant Llatzer, moltes altres cases habilitades com presó oferien cada nit tanta brillantesa i alegria com les Tulleries o el Camp de Mars."

Per a conèixer més a fons la vida dels presoners del Terror cal llegir les "Memòries de Riouffe", el final de les de la senyora Roland i les d'altres detinguts. I, sobretot, un volum aparegut en 1799 i que avui es troba rarament, titulat "Mémoires des prisons". Els presoners es costejaven la vida i podien escollir cada dia el menú que els duïen dels restaurants que indicaven; el matí el passaven ocupats amb la cura de la seva persona; es reunien per a dinar. Algunes tardes es representaven comèdies. Als vespres,

LES ARTS

La proposta de compra de la col·lecció Plandiura

No caurem pas dins de la posició còmoda i poc elegant d'aquells els quals tracten el cas d'una manera simplista i recolzen totes les seves raons damunt d'arguments que si bé poden furgar dins de la imaginació de gent poc preparada, cal reconèixer que no són propis de tota persona damunt la qual hi pesi una responsabilitat.

Es una cosa evident—no és pas la primera vegada que ho sostenim—que el grau de civilització d'una època s'evalua a través del què en queda d'ella.

La sensibilitat d'un poble es determina segons el suport que aquest ha prestat al fruit de la intel·ligència. El respecte i la veneració envers el propi art, l'ajut als creadors coetanis són un exponent d'aquell grau de civilització del qual parlàvem.

L'esplendor d'Atenes i de Roma ens ha arribat per mitjà dels seus monuments literaris i artístics.

Els catalans hem sabut copsar tothora la valor i la grandesa d'aquells monuments. Fins els nostres almogàvers, titllats tendenciosament de ferotges i de barreja inculta, en llur invasió a la Grècia restaven corpesos davant d'aquella meravella de proporcions úniques que era el Castell de Cetines, i no en tocaven ni una sola pedra, en contrast amb aquells que posteriorment, com els italians el varen bombardejar i com els enviats de la "civilitzada Anglaterra" que el desposseïren dels seus millors atributs.

Pot afirmar-se que les lluïssors de les èpoques de major preponderància d'Atenes i de Roma, ens han pervingut perquè les generacions que les visqueren, CREAREN.

Si en lloc de CREAR s'haguessin entretingut en muntar grans museus per tal de col·leccionar-hi el fruit d'èpoques anteriors a la seva època, subsistiria el record d'aquelles com subsisteix la monumentalitat de l'art egipci; però Atenes i Roma haurien passat com han passat altres civilitzacions: sense deixar un solc profund; sense pesar de la manera decisiva com han pesat damunt de la història de l'art i damunt de la civilització mateixa.

No vull ara escatir la vàlua de la col·lecció Plandiura; vull considerar-la d'una vàlua superior en deu vegades a la traduïda en valor diner.

La sensibilitat del nostre poble no es mourà del seu nivell tan sí s'adquireix com no la col·lecció Plandiura. En canvi, aquesta sensibilitat serà més acusada o haurà minvat, segons el grau de CREACIO que s'ha gi encaçat; i, més concretament, segons el suport que haurem prestat als nostres creadors.

No pot aconsellar-se ni pot defensar-se la conveniència d'adquirir, al preu que sigui, la col·lecció Plandiura en uns moments en què els nostres artistes travessen una crisi esgarriposa.

Es més efectiu, honorarà més a la ciutat i a Catalunya, l'ajut als nostres artistes, que són, en definitiva, els que han demarcat el solc de l'època que vivim.

Si incrementem la producció artística, revaloritzarem valors reconeguts i descobrirem nous valors: CREAREM.

Tot incrementant la producció artística crearem valor del bo; valor d'aquell que no fluctua segons les contingències del mercat, com hi fluctua aquell valor que es compta amb diner, però que no compta artísticament.

La Junta de Museus no pot—sense fer un tort als nostres artistes, els actuals i els que poden sorgir—hipotecar per una vintena d'anys les aportacions que li pervenen.

Si ja s'ha suprimit—i no sabem perquè el donar a executar en marbre les reproduccions en guix que figuren al nostre primer museu, què no es veuran obligats a fer si

queden hipotecades per un llarg període de temps totes les seves possibilitats?

Ja s'ha calculat ben bé la responsabilitat que el fet comporta?

Mesurat com cal, s'haurà de convenir que no és procedent hipotecar una vintena d'annualitats, puix que equival a tancar les portes a tot quant de bo, fruit de la nostra època—i per tant allò que ens ha de valorar—pogués presentar-se en aquest període de temps tan llarg.

Per acabar no em resta més que d'ordre'm de l'actitud equívoca adoptada per aquells els quals propugnen perquè es converteixi en fet la proposta de compra.

No és manera de defensar-ho—com ha fet Joan Sacs i d'altres amb menys categoria—l'emprar epítets despectius dirigits a aquells que pensen diferent. La raó no necessita aquesta mena de defensa. Per aquest camí no es demostraria altra cosa que la manca de raó.

Alexandre FORCADES

Fàbrica de Gèneres de Punt
(Fundada l'any 1888)

Felip Blasco Anglès

Joaquim Costa, 38 (abans Ponent)
BARCELONA

—Vaja, senyor Royo, el lloc que ocupa no podia estar millor empleat.

Productes Alimentosos
de Règim

Casa SORRIBAS

Salmeron, 222 - Llúria, 62
BARCELONA

Exposició de Primavera: Revel·lacions

Els crítics d'art barcelonins ja s'han cuidat de la feixuga i poc agradosa tasca de fer una crítica-catalanes amb adjectius, de l'exposició de Primavera. No creiem, doncs, que sigui avinent, ni que tingui ja cap interès per a el públic el fer-ho des de ací; tampoc creiem que pugui interessa—ni al públic ni als mateixos interessats—par, amb frases més o menys estereotipades, dels valors consagrats a abastadament coneguts, que al cap i a la fi s'han manifestat normalment, sense ultrapassar els límits de la seva normal producció, sense produir cap sorpresa, ni, per això, sortir-ne descoberts. Conjunta i particularment, considerem molt digna i meritòria l'aportació dels artistes, i en especial la dels valors més destacats i solvents, en aquesta exposició de Primavera.

Anem, doncs, en cerca de revel·lacions d'inèdits; valors poc coneguts o desconeguts del tot que hagin sigut una sorprenent revel·lació.

En primer lloc: n'han hagut?

Revel·lacions insòlites, d'absolutament inèdits; no.

Ara bé; sorpreses o revelacions en valors poc coneguts o poc destacats, evidentment, sí.

Com no és possible que surti una mongetera, ni un aubercoquer sense haver sembrat la llavor, no és tampoc viable que sense com va ni com costa, inopinadament, surti un pintor. No és, doncs,

gaire corrent, ni gaire fàcil, que hom se'n vagi a dormir sense haver tingut cap contacte amb l'art, i s'aixequi a l'endemà al matí fet un pintor. No surten, pas com els bolets, els pintors. L'insurgent no és fàcil que us doni cam sorpresa;

Dibuix de J. Perrin

no hi creiem gaire en el pintor desconegut.

Les revel·lacions es produeixen normalment entre pintors que, d'aprop o de lluny, els hi coneixem els primers passos Vacil·lants, insegurs, seguint diferents corbes i a voltes enrolats en lamentables desorientacions, en una o altra sortida a

la llum pública ens veiem sorpresos per llur pas fixe i segur. Aquestes són les úniques revel·lacions possibles. I aquestes són les que tenim d'apuntar, algunes de ben meritòries, però per damunt de totes elles es destaca un nom: Josep Perrin.

Ja fa temps que coneixem l'obra d'aquest jove pintor. Pacientment ha anat fent el seu camí, sense mai no defraudar. A grans intervals s'ha anat manifestant, sempre despertant un viu interès, però que apesar de les nostres esperances, no passaven les obres que intermitent li anàvem veient, de quedar-hi apuntades unes condicions ben notables; una vivor innata les animava, però una certa agror emanava d'elles. Unes dots ben esperançadores eren adients en llur obra.

Ara, però, l'avenç és notori; ens trobem davant de dues pintures sòlides i d'una manifesta sobrietat; el clarobscur hi és jugat destrament, executades amb desèiximent i sinceritat, d'una evident potencialitat i d'una lluminositat precisa. La paleta és austera, però l'artista la conjuga admirablement. Ens trobem, doncs, davant d'un valor ben real i notable dins la nostra promoció de pintors catalans, i que no deu ésser negligit.

Aquests dos paisatges perennalment forts han fet irrupció en aquesta Exposició de Primavera de 1932 amb un alè de joventut i de força, en els rengles del "Saló de Montjuïc"

ANTONI ROCA

La presa de la Bastilla

(Continuació de la pàgina 285)

el presoner al que s'atorgava el rar permís de contemplar un trosset de cel blau.

La Bastilla ha estat una de les presons més terribles que en el món ha aixecat el despotisme. Un respirador insuficient, practicat en murs de vuit i deu pams de gruixària, creuat per tres barres de ferro, escassament deixava entrar en les cel·les—millor hauríem de dir en les tom-

bes—, una espurna de claror. Això constituïa un turment més espantós que el de la fosca absoluta: així el presoner enyorava la llum radiant del dia, que en les absolutes tenebres hauria oblidat.

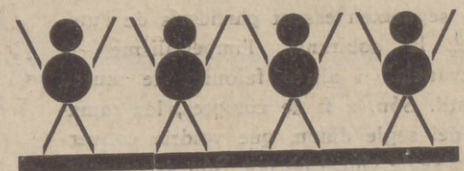
Algunes de les cel·les no eren altra cosa que gàbies de ferro en les que es deixava morir el presoner. Això recordava el castell del Plessis-lez-Tours i els turments del cardenal de la Balue. Però res pitjor, res més terrible, de més monstruós, de més inhumà, que les cel·les del soterrani, refugi de gripaus, de llargan-

daixos, de rates famolenques, d'aranyes enormes. D'aquestes cel·les (?), que molatge consistia en una pedra enorme, recoberta d'un xic de palla podrida i que estaven ensorrades dinou pams sota el rivell del pati, algunes no tenien altra obertura que una barbacana donant sobre les aigües pestilents del "foso" al que s'obriren les clavegueres del carrer de Sant Antoni. De manera que es condemnava a un ésser humà a respirar un aire mefític, en companyia de bèsties repugnants, i en plena tenebra.

**PARC
DE
MONTJUIC**

Tots els diumenges,
a la tarda,

Sardanes

ENTRADA LLIURE

L I T E R A T U R A

El separatisme castellà

Catalunya, com tots els pobles lliures, només s'imposarà i es farà respectar si té prou força per a crear una cultura nacional. Madrid no és res. Madrid, per als catalans, és una possible plaça espiritual a conquistar quan la nostra cultura s'hagi convertit en un perfecte trofeu victorial. Ja és l'hora de combatre aquest ridícul provincianisme vergonyant de tants catalans que encara creuen que les coses de Catalunya s'han de resoldre a Madrid. Avui, els catalans, no tenim ja cap necessitat de caure encara en aquest lamentable vici d'esclaus. Nosaltres, joves literats catalans, vivim molt més a la vora de París que de Madrid. Per a nosaltres, París és la segona capital de Catalunya. Espiritualment, no som separatistes. Som separats. I això vol dir que el nostre intel·lectualisme troba ben poca cosa, a l'Espanya castellana, que encara sigui digna del nostre interès, o, si més no, de la nostra curiositat. I això per què? Doncs perquè la nostra cultura catalana viu dins un clima normalment europeu. I, per tant, no enyoira l'africanisme insuportable de la mal anomenada intel·ligència castellana.

Són molts els catalans que han restat dolorosament sorpresos en constatar la biliosa hospitalitat de molts castellans representatius que anys enrera s'havien posat al nostre costat i havien fingit simpatitzar amb la nostra cultura. Confesso que jo no m'he deixat reduir mai. I quan algú ha ponderat la grandesa mental d'aquest parell de patums nacionals que es diuen José Ortega y Gasset i Miguel de Unamuno, jo m'he limitat a acceptar estrictament la part realment important de llurs mentalitats. Però he rebutjat tot seguit el feix lamentable de llurs defectes. D'altra part: avui, un literat català que s'hagi format, com jo, en ambients de molt densa saturació intel·lectualista, té sempre a punt un somriure d'ironia davant les absurdes limitacions d'aquells dos pedants il·lustres. L'intel·lectualisme català passa per camins molt diferents. I aquest camins són encertats, més encertats, que els dels castellans.

Nosaltres, catalanistes radicals, no ens podrèm entendre mai amb gent d'aquesta mena, que es passa la vida fent esforços inòcils per posar-se al to de l'hora que passa, sense poder aconseguir-ho mai. Tot això és antic règim, encara. Són homes que s'han tret una corona reial i s'han posat una gorra frígia. L'esperit, però, no s'ha modificat. I segueixen essent partidaris de l'unitarisme, la sobirania, l'imperialisme, la "conlleuància" i altres falònies de museu per l'estil. Són, a fi de comptes, les romanelles del segle dinou, que voldria convertir-se en segle vint, i no pot. Són, tristament, els darrers (darrers?) separatistes castellans.

El primer Republicà de Espanya, per no-

saltres, avui, es Manuel Azaña. I aquest home, que també és el primer polític castellà, és, a l'ensem — oh, meravella! — un intel·lectual modern, com nosaltres mateixos. I Manuel Azaña, literat i polític normal, coneix perfectament el nostre problema racial, molt millor que molts dels nostres homes que es diuen catalanistes i republicans! L'Espanya nova és això. Catalunya i Castella s'entenen per aquest costat, però no s'entenen per altre. Si n'ha fet, de mal, a la nostra futura grandesa, la funesta unió convencional dels pobres Reis Catòlics! Si n'haurèm de fer, d'esforços purificadors, per espolsar-nos del damunt el motllo de ferro que, com una trista camisa de força, ha violentat durant segles la lliure voluntat de les ànimes catalana i castellana! Francesc Macià i Manuel Azaña: heus ací les novelles de la gran Espanya norma' que entre tots preparèm...

No ens entenen ni ens volen entendre. Diuen els mateixos, i s'ho creuen, que són més "caballeros". I què han de ésser! La paraula castellana "caballero" és la versió exacta del mot anglès "gentleman". Si realment fossin uns "caballeros", ells mateixos s'haurien estalviat, i ens haurien evitat aquest espectacle tan poc elegant de la discussió del Estatut. I el mateix 14 d'Abril de 1931 haurien donat carta blanca als catalans per a que fessin ells mateixos l'Estatut que volguessin. I després l'haurien acceptat com un fet acomplert. No en són de "caballeros". Els "caballeros" som nosaltres.

Jò no he cregut mai en l'existència d'un separatisme català. Quan nosaltres parlèm d'un catalanisme radical, pensèm més en

unir que no pas en separar. En atreure i assimilar, més que no pas en refusar i allunyar. Rar és el català que no sap, bé o malament, la llengua castellana. Raríssims són, en canvi, el castellans que coneixen la nostra cultura i el nostre idioma. Barcelona és plena de castellans que al cap de cinc, deu, quinze anys de viure-hi, no han estat capassos, encara, de prendre de llegir i escriure el català. Doncs bé: aquets castellans no són uns patriotes, uns xovins, ni uns castissos. Són uns ases, simplement.

L'analfabetisme peninsular pesa durament damunt la comprensió castellano-catalana. L'odi a Catalunya és pura incomprensió derivada de l'indocumentació nacional i de la pell groixuda de tants segles de monarquia putrefacta. Espanya, l'Espanya castellana, és més Àfrica que no pas Europa. Madrid es pensa que els catalans són tímids. No s'adona que són elegantment indiferents. I que, quan ens insulta, en lloc de fer-nos-hi a bofetades, preferim arronsar-nos d'espatlles britànicament. L'espectacle indecorós i revoltant de les Corts Constituents, per a nosaltres, catalanistes radicals, és un infecte pessatemps inelegantment "schocking".

Com ens caldrà patir, als catalans i als castellans normals, per poguer conviure i abraçar-nos fraternalment, per damunt dels crits i la barreja dels imbècils! Jo sóc un home molt fort. Però amb l'estupidesa, francament, no sé lluitar-hi. Ni ha joves escriptors castellans amb els quals, avui, ja ens entenem perfectament. Però són tan pocs! I aquests no criden ni gesticulen. Per això no els veu ningú. La gent que avalota contra les aspiracions de la Catalunya lliure, és el vulgus municipal i espès. Són els separatistes castellans. I amb aquests ni el diàleg!...

Tenim una política i una literatura que aprenen de viure en forma republicana, sota la lenta llei de la Revolució. Però observem que, fins ara, els únics que fem joc net són nosaltres. I comencem de sospitar que potser el fem massa net. Quam a casa tenim tots els elements familiars per a viure bé, és una trista llàstima que encara perdem el temps mendicant almoines fora de casa. La paciència té un límit. I aquest límit, de vegades, es converteix en llei. És la llei del menyspreu i del fàstic.

A. Esclasans

—Noi, el programa de govern d'En Lerroux és espeterrant.

—Sí, què farà?

—Oh!, encara no ho sap.

Sigui quina sigui la sort de l'Estatut a les Corts de l'Estat Espanyol, Catalunya tindrà la llibertat que ella vulgui.

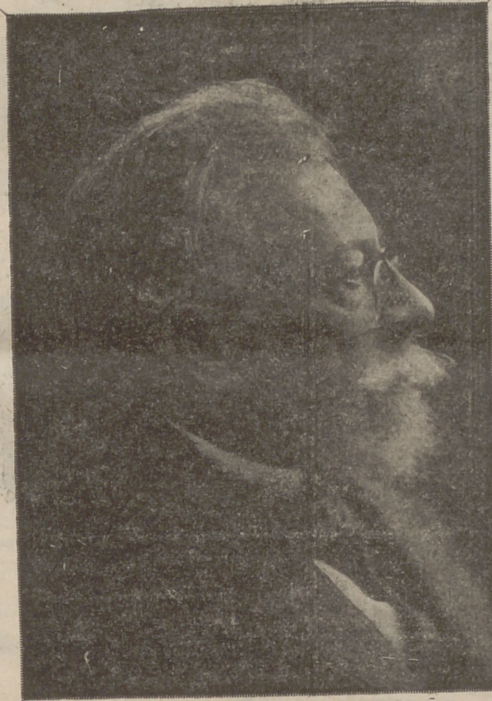
No hi ha res que pugui oposar-se a la voluntat d'un poble quan aquest te plena consciència del què és.

Guimerà

En commemorar el vuitè aniversari de la mort del gran tràgic, ens cal lamentar una vegada més que les seves obres completes no hagin estat encara aplegades en una bella edició d'homenatge, amb pròlegs i anotacions. Si la respectable quantitat recollida per a fer-li un monument més o menys espectacular fos destinada a fer aquesta edició definitiva, la literatura catalana estaria d'enhorabona. I aleshores podríem veure millor, en perspectiva, la grandesa de Guimerà. I situar la part suprema de la seva producció de gran poeta clàssic-romàntic.

Guimerà fou, primordialment, un romà tarragoní. L'esperit i la sensibilitat, en ell, són sempre instruments passionals d'una íntima força continguda, que és la puixança imperial de l'amor que governa el món. Catalanista integral, patriota per damunt de tot, Guimerà aplegà el to dramàtic amb el to idíl·lic, com en un joc altern de força i de repòs. En les poesies com en les tragèdies, en els drames com en els sainets, Guimerà interpretà sempre, imaginativament, l'impuls indomable de la ferotgia i la dolcesa, fins al paroxisme trepidant, fins a la puresa gairebé llegendària de tan ingènua. Aquest romà pueril era un almogàver tot d'una peça, un formidable individualista a ultrança, un veritable exemplar de les nostres màximes característiques racials. Des de la "Galla Placídia" (1879) i les primeres tragèdies renovadores, que els empresaris de l'època—oh,

els eters empresaris!—rebutjaven per massa literàries i poc interessants, fins als darrers esclats lírics dels seus setanta-cinc anys, Guimerà fou sempre un romà indomable,

un imperial sense traves. Jo crec que la part millor de tota la seva obra és el con-jorn tràgic. Guimerà és el pare de la tragèdia catalana. I restarà per les seves tra-

gèdies, a desgrat del gust voluble del públic. El solc que Guimerà obrí en el teatre català amb la torrentada cremadora dels seus endecasil·lars passionals, no ha estat enfondit per ningú més. La qual cosa no ens estranya, tota vegada que la tradició catalana del teatre tràgic és ben minça i reduïda. El dia que surti el nou gran poeta capaç de continuar-la i perfeccionar-la, Guimerà li oferirà tota una noble pauta a refinar i superar. Un moment, creguérem que aquest continuador seria Sagarra. Però Sagarra s'ha decantat decididament vers l'òrbita de Pi-tarra. La pompa romana de les tragèdies de Guimerà no ha tingut seguidors.

Es evident que l'obra èpica i lírica de Verdaguer i Maragall ha deixat una mica al marge l'obra dramàtica de Guimerà, segurament perquè aquest fou sobretot un home de teatre. D'altra part, el teatre modern va avui per camins molt diferents. Les obres completes de Guimerà marquen, ja avui, una fita tradicional. Però jo crec que el dia que sigui fundat el veritable Teatre de Catalunya, les tragèdies de Guimerà, sobretot les de tema històric i llegendari, seran el model insubstituïble per a construir-hi el nostre art escènic netament nacional. I és per aquest costat, sobretot, que Guimerà pot ésser considerat ja com un clàssic, amb prerrogatives gairebé il·lusòriament seculars.

A. E.

Nous aires

Damunt del món s'estén un aire nou
que, cada jorn que passa,
trenca una nova anella d'aquell jou
vell i caduc que ha durat prou i massa.

I l'aire nou empeny la humanitat
vers l'alba clara d'uns nous dies
i ens deixa el cor abrindat
d'enceses rebel·lies.

Ens omple el pit del so d'una cançó
que ens enardeix els passos
i ens fa avançar de cara la claró
amb el front alt i enlaire els braços.

Diu la cançó: "Les palmes de les mans
esdevindran, si cal, flames de guerra
fins que siguin germans
tots els pobles i els homes de la terra".

Aixecarem el cor i l'esperit
i posarem a dins la santa dèria
de capgirar aquest món podrit
que du penjats vint segles de misèria.

La humanitat porta damunt l'espatlla
una creu d'ignomínia i de dolor
i els homes nous hem albirat la ratlla
d'una llum nova enllà de l'horitzó

i anem de cara als cims assolellats
i no ens deturarà ningú la passa;
els aires nous són abrindats
d'un foc roent que tot el món traspassa

Els que han vestit la humanitat de dol
que s'abscondeixin dintre llur caverna;
el món va retrobant camins de sol
per a fer a plena llum la seva ruta eterna.

No volem veure més estols de corps
picant els ulls humils de l'innocència
donarem llum als orbs
trencant la creu que amaga l'inclemència.

Els aires nous renovaran la ment
vilment entenebrida
per la fe que ha enfosquit el pensament
amb la tenebra vil de la mentida

I anirem tots de cara a la claró...
Oh sol!... Oh sol!... Esquinsa l'emisferi!
Que els aires nous netegin l'horitzó
car l'home viu perdut en el misteri

i ens cal alliberar la humanitat
de la foscor que troba a banda i banda.
Que entrin els aires nous de bat a bat
i el món florirà roses en garlanda!

SALVADOR PERARNAU

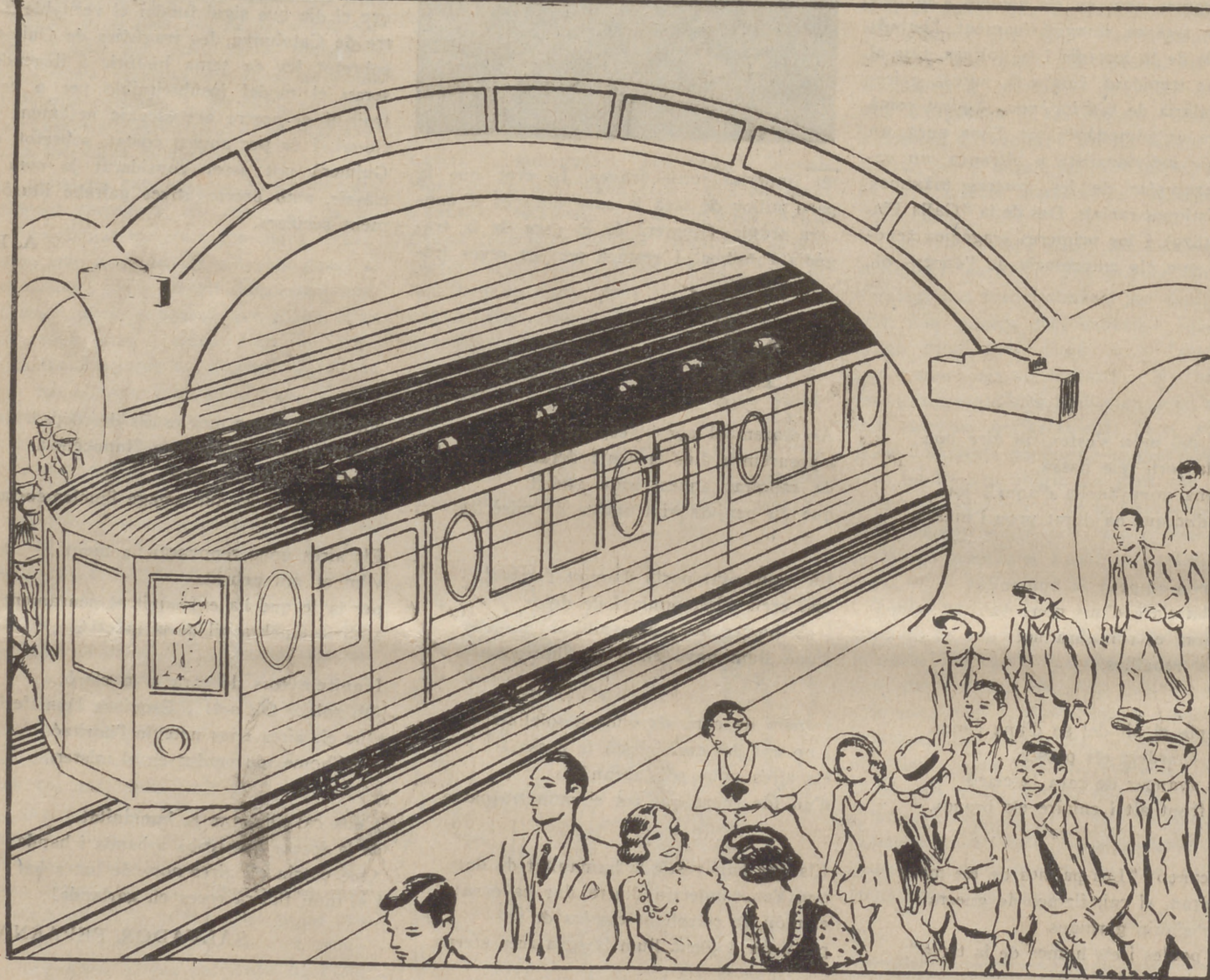
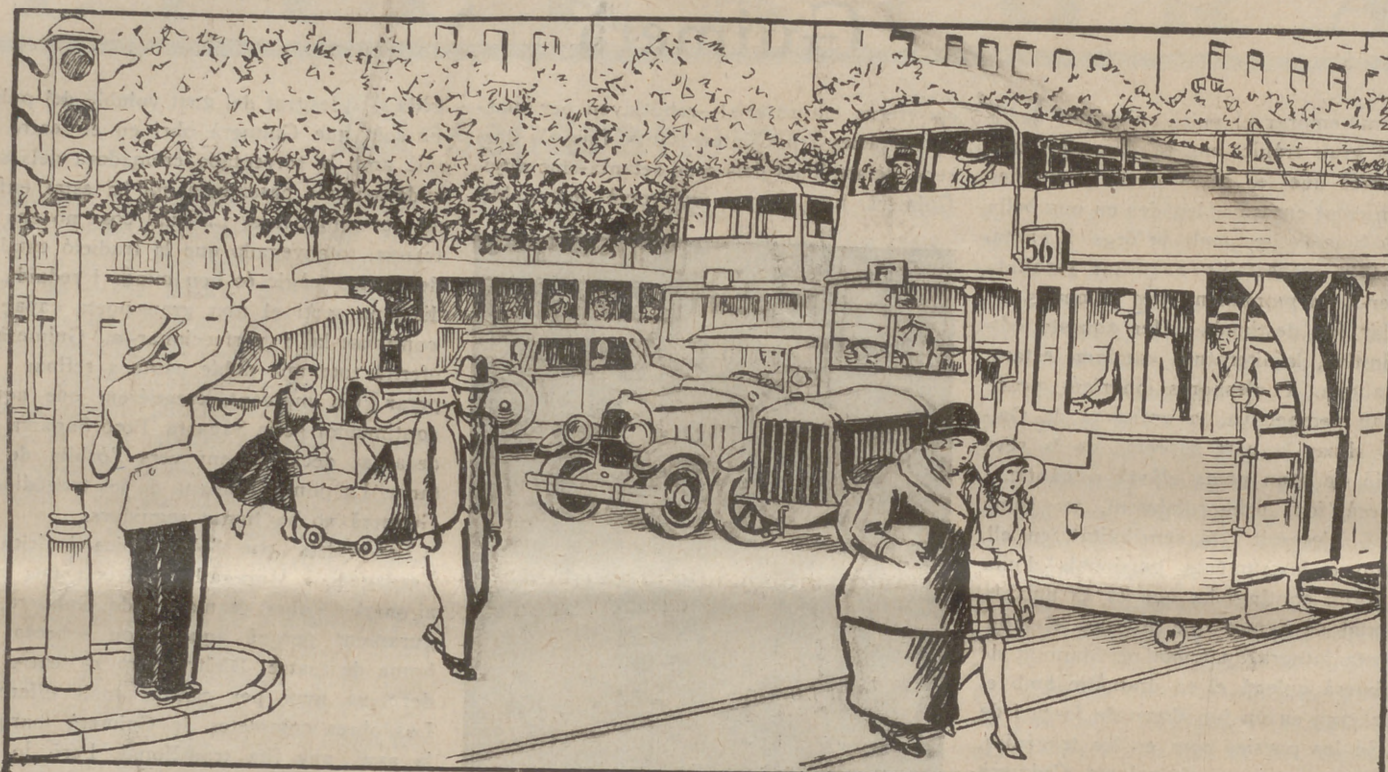
PERE BADOSA

ORTOPÈDIC

CONSULTA: D'11 a 1 i de 6 a 8
(excepte dies festius)

Carrer de Santa Anna, núm. 23, pral. - Telèfon núm. 14581 - BARCELONA

EL METRO TRANSVERSAL

INAUGURAT EL DIA PRIMER DE JULIOL DE 1932

TARIFES ESPECIALS PER A TREBALLADORS

D'Hospitalet a Sant Martí en quinze minuts - Fixeu-vos bé amb les populars tarifes del Metro Transversal

No hi ha com el Metro Transversal, per a rapidesa, economia i comoditat

EROTYL

Específic de l'
ASTENIA GENITAL (IMPOTENCIA)
(MANCA DE VIGOR SEXUAL)

De la eyaculació prematura (pèrdues seminals); de la Feblesa y molt efícas per a combatre la NEURASTENIA, en totes les seves manifestacions.

Es el més poixant estimulante de l'activitat neuro-espino-médulo-genital. Sinérgic i homo-estimulasa de les glàndules intersticials. Producte pluriglandular, completament inofensiu. Mai perjudica, ni lesiona cap orgue, ni el funcionament dels mateixos.

No conté, ni estircnina, ni fosfurs, ni cantárides, ni cap altre medicament excitant

PRODUCTE MAGNE E INSUSTITUIBLE PER A RECOBRAR LA PERDUDA FELICITAT CONJUGAL. PROSPECTES GRATIS

Laboratoris Farmacològics del Dr. W. Dutrem
Alt de Sant Pere, 50 - B A R C E L O N A - Telefon 18631

Preu: 21'75 ptes.

CASA DE CARITAT DE BARCELONA

SERVEI PUBLIC DE POMPES FUNEBRES

Direcció i Oficines:

EDIFICI DE LA CASA DE LA CARITAT, Carrer de Torres Amat, núm. 8; Telèfons 16524 16525 i 16526.

Subcentrals:

Carrer del Clot, núm. 71; Telèfon 50341. Carrer Creu Coberta, núm. 91; Telèfon 73361.

Sucursals:

Carrer de Sant Andreu, número 221; Telèfon 51051. Plaça del Centre (Sans), núm. 4; Telèfon 33471. Passeig del Triomf, núm. 17; Telèfon núm. 52012. Carrer de Sarrià, núm. 72; Telèfon 73632.

Badalona:

Carrer Reial, núm. 110; Telèfon 87 B. Carrer de Fermí Galan (S. Adrià), 26; Telèfon 248.

Hospitalet:

Central: Lanrea Miró, núm. 60; Telèfon 23 H. Sucursals: Pi i Margall, número 90; Telèfon 31226. Progrés (Coll Blanc), núm. 58; Telèfon 31227.

Santa Coloma de Gramanet:

Carrer d'Anselm Clavé, número 13.

R E P I C S

UN CARRER QUE ELS ESCAU

Royo Villanova deia l'altre dia al Parlament que estava segur que dintre de poc temps a Barcelona li aixecaríem un monument. Doncs bé; denunciem al batlle de Barcelona i als ciutadans que Royo Villanova tenia raó. A Barcelona, a la part més històrica de Barcelona, hi ha un carrer dedicat a l'illustre baturro, a Fanjul, a Maura i a Sánchez Román: el carrer dels Ases els és dedicat.

ARA LI FAN EL MANEC

En Lerroix ha dit a Saragossa, en demanar el poder: "Espero que llegue ja hora del relevo. No lo pido apresurado. Lo pido necesitado".

Ja fa anys que ho sabem.

SOLA DE CAÑIZARES S'APROFITA

Aquest voluminós regidor del nostre Ajuntament es perd de vista. Quan ell hi va, els altres ja en tornen. Ara se li ha acudit de fer plantar uns cartells blancs pels carrers de Barcelona, tot orientat — quina candidesa — que li havia arribat l'hora de fer-se popular i benivolgut del poble. Però, és que el senyor Solà es creu que no se li veu el de sota?

Posar-se a defensar els interessos de la gent humil, ell, que defensava els privilegis del jesuïtes i ha estat el tornaveu dins del Consistori de totes les grans companyies.

Comèdia, res més que comèdia!

LA DESINFLADA MAXIMA

Després del discurs de Saragossa semblava que el senyor Lerroix s'ho menjaria tot. Però l'home es prim-mirat. Ja que els altres volen, ara ell no vol. Què s'han cregut!

L'ESTATUT I EL SENYOR LERROUX

El senyor Lerroix ha dit que no volia lançar la discussió de l'Estatut amb la qüestió política. I ara! Això no vol dir que els seus corifeus continuaran fent de la discussió de l'Estatut una palanca per a satisfer les seves combinacions, sistema vella política. El senyor Lerroix, però, s'en anirà a prendre banys a Montemayor, o bé a descansar a la seva finca de Sant Rafel—té finques i tot perquè la "propiedad es un robo" quan és dels altres—o bé s'en anirà al diable. La qüestió és no haver-se de comprometre.

EL PROFUDISSIM SENTIMENT PATRIÒTIC DELS IMPUGNADORS DE L'ESTATUT

Finalment hem conegut les raons que mouen als diputats contraris a l'Estatut. Sánchez Román, per exemple, que va con-

feccionar el Tribunal Suprem, la qual cosa ha derivat en què posseïis el bufet més brillant de Madrid, véu venir el xàfec. I naturalment, estèn el paraigües. No fos cas que es quedessin sense els nombrosos recursos presentats a les sentències d'aquella mena de plets que en diuen d major quantia. I Catalunya és la que dona més vida en aquest sentit. No fos cas que es quelessin a la lluna de València.

LERROUX, L'HOMME DE LA MONARQUIA

Certament que no cal estranyar-se de l'actitud de l'illustre capdill republicà. Si és il·lustre i és capdill i és republicà, ho deu als homes de la monarquia que foren els seus protectors i l'enviaren a Barcelona per tal de rebutjar el catalanisme tot fent demagogia.

Es del domini públic que vingué a la nostra ciutat a instàncies de Moret, que se li va donar carta blanca per tal que pogués partir els catalans en dues fraccions i, a la vegada, ensibornar al nucli de població que ens prevenia de les altres terres de la península, entropicia a sumar-se més en aquells temps—a tota cosa que fos anar en contra de la voluntat dels fills de la terra on s'acollien perquè en el seu país no hi tenien manera de viure.

Lerroix, un republicà de la monarquia, ara, amb la República, fa el paper de l'escombriaire, i per això recull tota la porqueria, la qual cosa ens arribarà a fer creure que, avui encara, Lerroix continua al servei de la mateixa gent de sempre.

Ull viu, republicans de la República!

UNA NOTICIA INTERESSANT

El senyor Gil Robles continua fent el paper de Gil Robles. I diu que n'hi ha per estona. Ara s'alternarà amb Royo Villanova, el millor catedàtic de Dret de l'Estat espanyol.

LA POSICIO INCOMODA DEL SENYOR GIRALT

El senyor Lerroix finalment s'ha desmentat en relació a l'actitud actual del joc de la Ramoneta i la seva companyia. Saragossa ha estat, però, la revelació.

Ara com sempre, Lerroix—que ha tingut el fetge d'adjectivar-se a si mateix autònomista—s'ha girat d'esquena a l'Estatut d'una manera prou clara; la minoria radical al Parlament s'hi havia girat feia estona.

Giralt continua com a conseller de la Generalitat. Després del discurs de Lerroix: després de l'actitud antiestatutària de la minoria radical al Parlament no li queden més que dues solucions: O dimitir o fer pública declaració de disconformitat amb Lerroix i els seus.

Què espera el ciutadà Giralt?

EL CAS PLANDIURA RESOLT

Finalment el cas Plandiura ha trobat una solució inesperada. El padri del colleccionista adquireix la col·lecció per tal de fer-ne obsequi a la Junta de Museus de Barcelona.

Amb aquest gest, el comte de Romanones ha volgut demostrar com és viu el seu sentiment envers la nostra ciutat, i com és de duradora la seva estimació.

ASSEMBLEES XIROIES

Segons referències particulars que ens han arribat, l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre, en una assemblea de propietaris de terres tinguda lloc el dijous a la tarda varen adoptar uns acords molt divertits.

Són aquests:

Primer: Presentar per mitjà d'uns diputats afectes a la institució esmentada,—quins seran?—un suplicatori al Congrés, en el qual es demani permís per tal de processar els nostres parlamentaris Companys i Aragai.

Segon: Exigir del Govern que siguin sospesos tots els mítings de la Unió de Rabassaires; i tercer: Fer-se la llei per la pròpia, mà si el Govern no atèn les seves demandes.

Ens resistim a creure que sigui així; però si així és, els podríem dir allò de "Aneu bé per anar a Sans!"

Un detall curiós: Hi havien moltes senyores amb la creu penjada al coll.

UN QUE HI VEU DE LLUNY

Aymamí Baudina, de "La Publicitat" estant—que xirois, no, aquests de "La Publicitat"—ens obsequia amb una pila de comentaris en relació a la situació actual del Partit d'Esquerra Republicana de Catalunya.

Oh!, i es capàs de creure's-ho ell mateix i això que n'és l'inventor.

No patiu, dit, Aymamí. Segurament que no esteu acostumats a capir que sigui possible l'existència d'un partit democràtic—però democràtic de debò—que dins dels seus organismes discuteixi fins l'acte més insignificant dels seus homes representatius.

Què en saben d'això, els de "La Publicitat"!

Acostumats a prescindir de la massa—vet-ací perquè es varen quedar sols—i fins i tot a prescindir del partit—del seu, naturalment—, no ho poden comprendre.

Encara que us sembli a vós que el partit d'Esquerra ja no és partit, sinó tripartit, tots som uns en la defensa dels nostres ideals.

Ara com ara—ho sentim, però no pot ésser d'altra manera—, teniu Esquerra per estona.

I doncs, què us creieu?